

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 68/20
Люксембург, 11 юни 2020 г.

Решение по дело C-74/19
Transportes Aéreos Portugueses

Смушаващото реда поведение на пътник, ползващ въздушен транспорт, може да представлява „извънредно обстоятелство“, което да освободи превозвача от задължението му да плати обезщетение за отмяната или голямото закъснение на съответния полет или на следващ полет, опериран от самия него със същото въздухоплавателно средство

Въздушният превозвач трябва все пак, по силата на задължението си да вземе разумни мерки, за да се освободи от плащането на обезщетение, да осигури премаршрутиране на пътниците при първа възможност с други полети, директни или с връзка, евентуално оперирани от други въздушни превозвачи

В решение Transportes Aéreos Portugueses (C-74/19), постановено на 11 юни 2020 г., Съдът уточнява понятията „извънредни обстоятелства“ и „разумни мерки“ по смисъла на Регламент № 261/2004¹ (наричан по-нататък „регламентът за правата на пътниците, ползващи въздушен транспорт“). Така той приема, че при определени условия смушаващо реда поведение на пътник, довело до отклоняване на въздухоплавателното средство, което отклоняване е причина за закъснението на полета, представлява „извънредно обстоятелство“ и че опериращ въздушен превозвач може да се позове на това „извънредно обстоятелство“, което е засегнало не отменения или закъснелия полет, а предходен полет, опериран от самия него със същото въздухоплавателно средство. Съдът приема също, че премаршрутирането на пътник от въздушния превозвач със следващия опериран от самия него полет, вследствие на което този пътник пристига на следващия ден спрямо първоначално предвиденото, представлява „разумна мярка“, освобождаваща този превозвач от задължението му за плащане на обезщетение, само ако са изпълнени определени условия.

Спорът в главното производство е между пътник и въздушния превозвач Transportes Aéreos Portugueses (TAP) по повод на отказа на последния да плати обезщетение на този пътник, чийто полет с връзка е пристигнал с голямо закъснение в крайния пункт. Въздушният превозвач е отказал да удовлетвори искането за обезщетение с мотива, че голямото закъснение на съответния полет се дължи на смушаващо реда поведение на пътник по време на опериран със същото въздухоплавателно средство предишен полет, което е довело до отклоняване на въздухоплавателното средство, и че това обстоятелство трябва да се квалифицира като „извънредно“ по смисъла на регламента за правата на пътниците, ползващи въздушен транспорт², което го освобождава от задължението му за плащане на обезщетение, предвидено в същия регламент³.

Сезираният с делото Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa (Районен съд Лисабон, Португалия) не е сигурен каква трябва да е правната квалификация на обстоятелството, на

¹ Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 (ОВ L 46, 2004 г., стр. 1).

² Член 5, параграф 3 от Регламент № 261/2004.

³ Член 5, параграф 1, буква в) и член 7, параграф 1 от Регламент № 261/2004.

което се дължи посоченото закъснение, дали е възможно опериращият въздушен превозвач да изтъкне такова обстоятелство, когато то засяга въздухоплавателното средство, с което е извършен съответният полет, но е настъпило при предходен полет, както и дали взетите от този превозвач мерки са разумни.

В това отношение Съдът припомня, че въздушният превозвач не е длъжен да плати обезщетение на пътниците, ако може да докаже, че отмяната или закъснението на полет с три или повече часа при пристигане се дължи на „извънредни обстоятелства“, които не е могло да бъдат избегнати, дори да са били взети всички разумни мерки, както и — в случай на настъпване на такива обстоятелства — че е взел съобразени с положението мерки, като е използвал всички човешки или материални ресурси и финансови средства, с които е разполагал, за да не допусне то да доведе до отмяна или голямо закъснение на съответния полет, като обаче не може от него да се изискват жертви, непоносими с оглед на капацитета на предприятието му.

На първо място, Съдът припомня, че като „извънредни обстоятелства“ по смисъла на регламента за правата на пътниците, ползващи въздушен транспорт, могат да се квалифицират събитията, които поради своето естество или произход не са присъщи на нормалното упражняване на дейността на съответния въздушен превозвач и се намират извън ефективния му контрол, като тези две условия са кумулативни. Такива обстоятелства **може да възникнат по-специално в случаи на рискове за сигурността.**

След като отбелязва, че **смушаващо реда поведение на пътник, което е довело до отклоняване на въздухоплавателното средство, действително застрашава безопасността на съответния полет**, Съдът приема, от една страна, че **разглежданото поведение не е присъщо на нормалното упражняване на дейността на въздушния превозвач**. От друга страна, **такова поведение по принцип не може да бъде овладяно от последния**, тъй като, първо, поведението на пътник и реакциите му на исканията на екипажа не са предвидими, и второ, на борда на въздухоплавателно средство както капитанът, така и екипажът разполагат само с ограничени средства за овладяване на такова поведение.

Съдът **обаче** уточнява, че **не би могло да се приеме, че разглежданото поведение се намира извън ефективния контрол на съответния въздушен превозвач, и съответно то не би могло да се квалифицира като „извънредно обстоятелство“, ако се установи, че въздушният превозвач е допринесъл за това поведение или е бил в състояние да го предвиди и да вземе подходящи мерки в момент, в който това е било възможно без значителни последици за протичането на съответния полет**, като се основе на предупредителните признаци за такова поведение. Такъв би могъл да бъде по-специално случай, когато въздушният превозвач качва на борда пътник, който показва разстройство на поведението още преди и дори по време на качването на борда.

На второ място, Съдът уточнява, че за да се освободи от задължението си да плати обезщетение на пътниците при голямо закъснение или отмяна на полет, **въздушният превозвач трябва да може да се позове на „извънредно обстоятелство“, което е засегнало опериран от самия него със същото въздухоплавателно средство полет, при условие че е налице пряка причинно-следствена връзка между настъпването на това обстоятелство и закъснението или отмяната на следващ полет**, което националната юрисдикция трябва да прецени с оглед на фактите, с които разполага, и по-специално като вземе предвид начина на използване на съответното въздухоплавателно средство.

На трето място, Съдът приема, че **при настъпването на „извънредно обстоятелство“ въздушният превозвач, който възнамерява да се освободи от задължението си да плати обезщетение на пътниците, трябва да използва всички средства, с които разполага, за да осигури разумно премаршрутиране при задоволителни условия и при първа възможност, едно от които е да потърси други полети, директни или с връзка, евентуално оперирани от други въздушни превозвачи от същия или друг въздушен**

алианс и с не толкова късно време на пристигане като следващия полет на съответния въздушен превозвач.

Следователно не може да се приеме, че въздушният превозвач е използвал всички средства, с които разполага, когато само е предложил премаршрутиране на съответния пътник към неговия краен пункт на пристигане със следващия опериран от самия него полет, който пристига в крайния пункт на следващия ден спрямо първоначално предвиденото за пристигането му, освен ако не е имало нито едно свободно място на друг полет, директен или с връзка, позволяващ на този пътник да достигне крайния пункт на пристигане не така късно както със следващия полет на съответния въздушен превозвач, или ако извършването на такова премаршрутиране представлява за този въздушен превозвач жертва, непоносима с оглед на капацитета на предприятието му към релевантния момент.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293